

Meditation Luk. 15,11-32 Ingen fremtid uden tilgivelse (3. søndag efter trinitatis II)

Jesus sagde også: »En mand havde to sønner. Den yngste sagde til faderen: Far, giv mig den del af formuen, som tilkommer mig. Så delte han sin ejendom imellem dem. Nogle dage senere samlede den yngste alt sit sammen og rejste til et land langt borte. Der ødslede han sin formue bort i et udsvævende liv; og da han havde sat det hele til, kom der en streng hungersnød i landet, og han begyndte at lide nød. Han gik så hen og holdt til hos en af landets borgere, som sendte ham ud på sine marker for at passe svin, og han ønskede kun at spise sig mæt i de bønner, som svinene åd, men ingen gav ham noget. Da gik han i sig selv og tænkte: Hvor mange daglejere hos min far har ikke mad i overflod, og her er jeg ved at sulte ihjel. Jeg vil bryde op og gå til min far og sige til ham: Far, jeg har syndet mod himlen og mod dig. Jeg fortjener ikke længere at kaldes din søn; lad mig gå som en af dine daglejere.

Så brød han op og kom til sin far. Mens han endnu var langt borte, så hans far ham, og han fik medynk med ham og løb hen og faldt ham om halsen og kyssede ham. Sønnen sagde til ham: Far, jeg har syndet mod himlen og mod dig. Jeg fortjener ikke længere at kaldes din søn. Men faderen sagde til sine tjenere: Skynd jer at komme med den fineste festdragt og giv ham den på, sæt en ring på hans hånd og giv ham sko på fødderne, og kom med fedekalven, slagt den, og lad os spise og feste. For min søn her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet. Så gav de sig til at feste.

Men den ældste søn var ude på marken. Da han var på vej hjem og nærmede sig huset, hørte han musik og dans, og han kaldte på en af karlene og spurgte, hvad der var på færde. Han svarede: Din bror er kommet, og din far har slagtet fedekalven, fordi han har fået ham tilbage i god behold. Da blev han vred og ville ikke gå ind. Hans far gik så ud og bad ham komme ind. Men han svarede sin far: Nu har jeg tjent dig i så mange år og aldrig overtrådt et eneste af dine bud; men mig har du ikke givet så meget som et kid, så jeg kunne feste med mine venner. Men din søn dér, som har ødslet din ejendom bort sammen med skøger – da han kom, slagtede du fedekalven til ham. Faderen svarede: Mit barn, du er altid hos mig, og alt mit er dit. Men nu burde vi feste og være glade, for din bror her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet.«

Jesu lignelser er fundamentale for hans forkyndelse.

De er livshistorier, som spejler menneskelivet – ikke blot dengang – men altid.

Dengang havde denne lignelse i øvrigt ingen overskrift.

Mens den jo i dag kaldes "Lignelsen om den fortabte søn".

Vi ser den yngste søn for os – ham der stak af hjemmefra.

Han ville ud og se verden, og med sin arv i lommen lever han i sus og dus langt hjemmefra lige indtil formuen er borteog vennerne ligeså.

Uanset af hvilken årsag kommer den yngste søn til erkendelse af, at han har handlet forkert.

Han ved, at han har sat sig uden for far-søn forholdet – både i juridisk og familiær henseende men også psykologisk. Ja han kan slet ikke forvente farens kærlige følelser.

Men nu er der faktisk nogen, som mener, at denne lignelse burde hedde "Lignelsen om den barmhjertige far".

Og det er vel forståeligt, når vi ser faren løbe sønnen i møde, da han nærmer sig gården.

Faren forholder sig slet ikke til sønnens angerfulde bekendelse men falder ham om halsen og kysser ham som et tilgivelsens tegn.

Straks får sønnen festdragt, ring, sko – symbolerne på at han modtages som en hædersgæst, en fri mand og atter genindsættes som arving.

Og faderes glæde munder ud i en fest til ære for sønnen, livet og glæden.

Men atter andre finder overskriften - "Lignelsen om den fortabte søn" – helt rigtig.

Dog ser de ikke den fortabte søn i den yngste søn men i den ældste: den gode storebror, som pligtskyldigt blev hjemme på gården og hjalp faren.

Man kunne forvente, at han ville blive glad, da lillebror nu er kommet hjem.

Men i stedet føler han sig snydt med hensyn til farens kærlighed, festen.

Den ældste søn forsøger ikke at skjule sin vrede men viser tydeligt, at han er misundelig og føler sig uretfærdigt behandlet.

Faderen bliver ikke vred over den ældste søns reaktion - kommenterer heller ikke hans trofasthed og arbejde, men fremhæver i stedet deres altid tætte forhold.

Som lignelsen er overleveret til os, har den ingen slutning.

Vi får aldrig at vide, om den ældste søn til sidst tilgiver sin bror og sin Far og går ind til festen.

Og det er fordi vi selv skal skrive slutningen.

Vi skal gå ind i lignelsen – sætte os i den ældste søns sted – og fortælle videre med hele vores tilværelse.

Uanset vores svar, er det ret oplagt, hvad den gode slutning på lignelsen er.

Den gode slutning finder vi i den kærlige far, som vi kan se som et billede på Gud selv.

Han elsker sine børn ubetinget og tilgivelsen er en naturlig biting, fordi nærværet og glæden fylder alt.

Så lignelsen kunne vel også have haft overskriften: *Ingen fremtid uden tilgivelse.*

Lignelsen problematiserer da, at guddommelig tilgivelse og menneskelig tilgivelse ikke altid harmoniserer. Tilgivelse kan opleves som uretfærdig. Og som oftest fordrer menneskelig tilgivelse bekendelse og anger.

Desmond Tutu – tidligere ærkebiskop og menneskerettighedsaktivist, som bekæmpede apartheidstyret i Sydafrika – har sagt:

Kan man ikke tilgive, så kan man heller ikke få en fremtid.

Sydafrikas demokratiske regering ville, da den i 1995 kom til magten, gøre op med apartheid og fortiden, for at det nye Sydafrika kunne komme videre.

Derfor nedsatte man en "Sandheds- og Forsonings-kommission", som Desmond Tutu blev formand for.

Kommissionen skulle få sandheden frem om fortidens gerninger gennem afhøringer, offentlige beretninger o.l. Men formålet var ikke et retsopgør med skyld & straf, men derimod forsoning. Formålet var, at mennesker kunne komme videre med deres tilværelse og ikke bare være deres fortid. I denne forbindelse skrev Tutu bogen: "Ingen fremtid uden tilgivelse"

Tilgivelse er en proces, hvor man bearbejder følelser af vrede, bitterhed o.a., for ellers vil de følelser styre en.

Vælger man at tilgive en forseelse, så har man ikke mere mulighed for at vende tilbage til den – den bliver fortid. Man vælger da, at fortiden ikke skal have mere magt, end det er rimeligt. Derfor kan det være vigtigt med en rituel handling som fx kommissionens høringer i Sydafrika, da de sætter skel mellem fortid og fremtid.

I bogen ”Ingen fremtid uden tilgivelse” siger Tutu et sted:

Præcis som de mennesker, der har begået de mest umenneskelige handlinger, viser sig at være ganske almindelige, vil det også vise sig, at de mennesker, der besidder enestående evner til at tilgive, er ganske almindelige og bor lige rundt om hjørnet.

Tilgivelsen – den vi giver eller måske arbejder på at give – ser bort fra straffen og rækker hånden til den skyldige.

Det store ved tilgivelsen er, at man ser sandheden om skylden, om skaden i øjnene og at man udholder denne sandhed, uden at man lader den dræbe glæden ved livet, troen og hinanden.